

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ  
ΣΤΥΡΙΔΩΝΟΣ  
ΛΑΜΠΡΟΥ

ΕΝ ΒΟΗΘΕΙΑ 1935



ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΛΟΙΠΩΝ  
ΣΤΥΡΙΔΩΝΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ  
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ  
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ  
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

Ε.Σ.Δ της Κ.Τ.Π.  
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

## ΚΥΡΙΑΚΟΣ Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

Εἰς Κοντάκιον εἰς τὸν τετραήμερον Λάζαρον δημοσιευθὲν ὑπὸ τοῦ Krumbacher<sup>1</sup> ἐκ τοῦ Βιενναίου Κώδ. 96 Suppl. gr. περισσώθη ἀκεραία ἢ ἀκροστιχίς τοῦ ποιήματος «ποίημα Κυριακοῦ» γνωρίσασα ἡμῖν καὶ ποιητὴν ἄγνωστον, τὸν Κυριακόν. Πότε οὗτος ἤκμασεν, ποῖος ὁ τόπος τῆς γεννήσεώς του, ποίας μονῆς ὑπῆρξε τρέφιμος (καὶ ἂν ὑπῆρξε μοναχὸς καὶ τοῦτο ἄγνωστον, εἰκασία καὶ τοῦτο στηριζομένη εἰς τὸ μοναχικὸν ὄνομα Κυριακός), ποίαν κατεῖχε θέσιν μεταξὺ τῶν ὑμνογράφων τῆς ἐκκλησίας, ταῦτα πάντα ἀγνοοῦνται. Ἐκ τοῦ ὅτι εἰς τὰ ἀρχαιότερα Κονδηκάρια τῆς Πάτμου 212 καὶ 313, τῆς Λαύρας Γ 27 καὶ Γ 28, τοῦ Βατοπεδίου 1041, τῆς Μόσχας 153 καὶ τοῦ Σινᾶ οὐδὲν ἔργον τοῦ Κυριακοῦ εὑρηται, εἰμὴ εἰς δύο μόνον μεταγενεστέρους Κώδικας, τὸν Κορσινιανὸν 366 (ἐξ οὗ λείπει τὸ Κοντάκιον καὶ αἱ δύο πρῶται στροφαὶ τοῦ ποιήματος)<sup>2</sup> καὶ τὸν Βιενναῖον 96 Suppl. gr., συμπεραίνομεν ὅτι ἡ ποιητικὴ τοῦ Κυριακοῦ παραγωγὴ ὑπῆρξε πενιχρά, τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ (ἂν ὑπῆρχον καὶ ἄλλα) δὲν εὔρον εἴσοδον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πλην ἴσως τοῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντος εἰς τὸν Λάζαρον, διὰ τὸν λόγον ὅτι πλήρες Κοντάκιον τοῦ Ρωμανοῦ εἰς τὸν Λάζαρον δὲν περισσώθη<sup>3</sup>. Ἡ παρουσία τοῦ Κοντακίου τούτου τοῦ Κυριακοῦ εἰς ἑορτὴν ἔνθα ὁ Ρωμανὸς ἀπουσιάζει βεβαιοῖ ἡμᾶς ὅτι ὁ Κυριακὸς ὑπῆρξε τοῦ Ρωμανοῦ μεταγενέστερος συμπληρώσας τὸ εὐρεθὲν κενὸν εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Λαζάρου διὰ τοῦ ἐν λόγῳ Κοντακίου.

Ματαίως ὁ Πετριδης<sup>4</sup> ἠγωνίσθη ν<sup>ο</sup> ἀποδείξει τὸν Κυριακὸν τοῦτον ἀρχαιότερον τοῦ Ρωμανοῦ, παραπλανηθεὶς ἐκ τῆς ἐσφαλμένης ἐπιγραφῆς Κοντακίου τινὸς τοῦ Ρωμανοῦ εἰς τὸν Ἰούδαν<sup>5</sup> ἔνθα φέρεται ὡς ὑπόδειξις τοῦ μέλους πρὸς ὃ δέον νὰ ψαλῆ τὸ Κοντάκιον τοῦ Κυριακοῦ «Λάζαρον τὸν φίλον σου». Ἀλλὰ τὸ ἐν λόγῳ εἰς τὸν Ἰούδαν ποίημα τοῦ Ρωμανοῦ, τὸ ἀρχόμενον διὰ τῶν λέξεων «Πάτερ ἔπουράνιε, φιλόστοργε, φιλόανθρωπε», εἰς τὸν Κώδ. τῆς Βιέννης (96 Suppl. gr.) ἐπιγράφεται «Ἰδιόμελον»<sup>6</sup>, ἴδιον δηλονότι ἔχον μέρος καὶ οὐχὶ ξένον ἐπομένως

<sup>1</sup> K. KRUMBACHER, Romanos und Kyriakos, Sitzungsberichte der philos.-philol. und der hist. Classe der kgl. bayer. Academie der Wissenschaften (1901) Heft V. σ. 726.

<sup>2</sup> Τοῦτο ἐκ τοῦ Κορσινιανοῦ Κώδ. ἐξέδωκεν ὁ PITRA, Analecta Sacra A σ. 284-288. Τὸ δὲ τὸ πλήρες ἐκ τοῦ Βιενναίου Κώδ. 96 ὁ KRUMBACHER, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 726-735.

<sup>3</sup> Στροφαί τινες μόνον τοῦ Κοντακίου τοῦ Ρωμανοῦ εἰς τὸν Λάζαρον περισσώθησαν εἰς τοὺς ἀγιορειτικούς Κώδ. Γ 27, Γ 28 καὶ 1041 Βατοπεδίου καὶ Λαύρας ὡς ἴδ. παρὰ τῷ Πίτρῳ ἐνθ' ἄνωτ. σ. 473-475 ἀωνύμως.

<sup>4</sup> S. PETRIDES, le mélode Cyriaque et Theophane le Sicilien, Échos d'Orient ἔτ. 4 (1901) σ. 282-287.

<sup>5</sup> Ἰδ. PITRA, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 92-100 καὶ KRUMBACHER, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 736-752.

<sup>6</sup> KRUMBACHER, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 736.

ἡ ὑπόδειξις τοῦ Κορσινιανοῦ Κώδικος ὅτι δέον νὰ ψάλληται πρὸς τὸ «Λάζαρον τὸν φίλον σου» (τοῦ Κυριακοῦ τὸ μέλος), εἶναι προσθήκη ἀμαθοῦς ἀντιγραφῆς, ὅστις γινώσκων μόνον τὸ μέλος τοῦ Κοντακίου τοῦ Κυριακοῦ ἀγνοῶν δὲ τὸ τοῦ Ρωμανοῦ εἰς τὸν Ἰούδαν<sup>1</sup>, (ὅπερ ἄλλως τε ὁ Κυριακὸς εἰς τὸ ποίημα αὐτοῦ θέτει ὡς βάσιν σημειῶν τὴν ἀρχὴν τοῦ Κοντακίου τοῦ Ρωμανοῦ «πάτερ ἐπουράνιε»)<sup>2</sup>, ἐπέγραψεν ἐπὶ τοῦ ποιήματος τοῦ Ρωμανοῦ τὰ τοῦ Κυριακοῦ «Λάζαρον τὸν φίλον σου» παραπλανήσας τοὺς κριτικούς καὶ ἐξαναγκάσας νὰ τραπῶσιν εἰς ὁδοὺς καὶ θεωρίας σφαλερὰς καὶ ἀποδεχθῶσι τὸν Κυριακὸν τοῦ Ρωμανοῦ ἀρχαιότερον καὶ δανεῖζοντα μελωδίᾳ εἰς τοῦτον.

Καὶ τὸν ἀρχαιότερον τοῦτον τοῦ Ρωμανοῦ Κυριακὸν ἀνεῦρεν ὁ Πετρίδης ἐν τῷ προσώπῳ Κυριακοῦ τοῦ ἀναχωρητοῦ (448-556). ὁ δὲ Krumbacher, ὁ παρακολουθῶν κατὰ πόδας τὸν Πετρίδην καὶ καταρρίπτων ἕν πρὸς ἕν τὰ ἐπιχειρήματα αὐτοῦ<sup>3</sup>, ὅσον ἀφορᾷ τὸ τίς ἐκ τῶν δύο ἀνωτέρω ποιητῶν ἐδανείσθη τὸ μέλος ἐκ τοῦ ἄλλου, εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, τῆς συνταυτίσεως δηλονότι τοῦ ποιητοῦ Κυριακοῦ πρὸς τὸν ἀναχωρητὴν Κυριακὸν, ἀγωνίζεται νὰ ὑποστηρίξῃ τὸν Πετρίδην<sup>4</sup> καὶ πρὸς βεβαίωσιν ἐπιφέρει μαρτυρίας ἐκ τοῦ βίου Κυριακοῦ τοῦ ἀναχωρητοῦ ἐνθα λέγονται τὰ ἑξῆς:<sup>5</sup> «Ἦν γὰρ χειροτονηθεὶς διάκονος εἰς τὴν τοῦ μεγάλου Εὐθυμίου μονὴν καὶ μετὰ τέσσαρα ἔτη προεβλήθη κειμηλιάρχης καὶ κανονάρχης τῷ τεσσαρακοστῷ τῆς ἑαυτοῦ ἡλικίας χρόνῳ· πληρώσας ἰγ' ἔτη ἐν αὐτῇ τῇ διακονίᾳ γέγονε πρεσβύτερος καὶ διέμεινεν κειμηλιάρχης καὶ κανονάρχης ἄλλα ιη' ἔτη». Καὶ συμπεραίνει ἐκ τούτων ὁ Krumbacher ὅτι ὁ ἀναχωρητὴς Κυριακὸς κανονάρχης ὢν ἦν καὶ μελωδός!! Ἴδου αἱ λέξεις του «Demnach war er wohl auch Melode kanonarch d. h. Musikdirigend im Charitonkloster».

Καὶ ἄλλοτε εἶπον ὅτι οἱ ξένοι ὅσον καὶ ἂν φαντάζωνται ὅτι γινώσκουσι τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν δὲν δύνανται νὰ ἐννοήσουν πολλάκις καὶ τὰ ἀπλούστερα παρ' ἡμῖν· ὁ περιώνυμος βυζαντινολόγος ἐκλαμβάνει τὸν κανονάρχην ὡς διευθυντὴν μουσικοῦ χοροῦ (Musikdirigend) καὶ ἐπομένως μελωδὸν (ὡς βεβαίως συμβαίνει ἐν Εὐρώπῃ ὅπου φυσικῶς ὁ διευθύνων χορὸν ἢ ὄρχήστραν εἶναι καὶ μουσικός), καὶ στηρίζει ἐπὶ τόσον σαθεοῦ πράγματος σοβαρότατον ζήτημα, ἐνῶ εἶναι πασίγνωστον, ὅτι ὁ κανονάρχης παρ' ἡμῖν οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ἀπλοῦς ἀναγνώστης, ἀναγινώσκων μεγαλοφώνως εἰς τὸν ψάλτην τὰ τροπάρια καὶ μεταβαίνων (εἰς τὰς μονὰς) ἀπὸ χοροῦ εἰς χορὸν ἀπαγγέλλων ὑψηλῇ τῇ φωνῇ τὰς πρώτας λέξεις τῶν ὕμνων καὶ ἄρχονται τοῦ μέλους οἱ χοροί· εἰς οἵανδῆποτε ἐκκλησίαν τῆς ἀνατολῆς καὶ ἂν εἰσήρ-

<sup>1</sup> Ἐκ τῶν δύο σωζομένων Κοντακίων τοῦ Ρωμανοῦ εἰς τὴν ἀγίαν καὶ μεγάλην Πέμπτην ἐπεκράτησεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὸ ἐν «Τὸν ἄρτον λαβὼν εἰς χεῖρας ὁ προδότης» περισπωθὲν πλήρες εἰς τὸν Βατοπεδινὸν Κώδ. 1041 φ. 188 εἰς 18 στροφάς· τὸ δὲ ἕτερον εἰς τὸν Ἰούδαν ἐφέρετο ἀγνωστον ἐν χειρογράφοις· ὁ δὲ ἀντιγραφεὺς ἀγνοῶν τὸ μέλος αὐτοῦ ἐσημείωσεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ γνωστὸν μέλος ἐκ τοῦ ποιήματος τοῦ Κυριακοῦ «Λάζαρον τὸν φίλον σου».

<sup>2</sup> KRUMBACHER, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 726.

<sup>3</sup> Ἐνθ' ἄνωτ. σ. 696-723.

<sup>4</sup> Ἐνθ' ἄνωτ. σ. 724.

<sup>5</sup> Acta Sanctorum Sept. τ. VIII σ. 149.



χετο ὁ Krumbacher θὰ ἐμάνθανεν ὅτι τὸ ἔργον τοῦ κανονάρχου ἐκπληροῦσι παῖδες ὅπως οὖν καλλίφωνοι χωρὶς νὰ εἶναι καὶ μελωδοὶ ἢ ποιηταί, εἰς οἵανδήποτε δὲ μονὴν θὰ ἔβλεπε μοναχοῦς—καὶ παρήλικας—μελανὸν περιβεβλημένους μανδύαν κρατοῦντας ἀνὰ χεῖρας τὰ ἐκκλησιαστικὰ βιβλία, καὶ τὰ κείμενα τῶν ὕμνων ὑψιφώνως ἐκ περιτροπῆς εἰς τοὺς χοροὺς μεταδίδοντας χωρὶς νὰ ᾄδωσιν οὔτε μελωδοὶ οὔτε ποιηταί. Τοιοῦτος ἦν καὶ ὁ ἀναχωρητὴς Κυριακὸς «διαβαστῆς» ὅπως σήμερον λέγουσιν εἰς τὰς μονάς, κανονάρχης τῆς ἐκκλησίας ὅπως λέγομεν ἡμεῖς. Καὶ τὸ σαθρὸν τοῦτο ἐπιχείρημα στηρίζει ὁ Krumbacher δι' ἄλλου ἔτι σαθροτέρου διὰ τῆς ἐπιφερομένης ἐν τῷ Κανόνι τοῦ ἀναχωρητοῦ Κυριακοῦ ἐκφράσεως «εὐτόνως μελωδοῦντα ἀγρυπνίας ἀπαύστοις»<sup>1</sup>. Καὶ διὰ νὰ μελωδῇ εἰς τὰς ἀπαύστους ἀγρυπνίας ἄρα ἦν μελωδός! Ὅταν ὁ σοβαρότερον παντὸς ἄλλου περὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀσχοληθεὶς ποιήσιν ἀγνοεῖ τὰς στοιχειώδεις τῆς ἡμετέρας ποιήσεως ἐκφράσεις, τί πρέπει ν' ἀναμένωμεν ἐκ τῶν λοιπῶν τῶν ἐντελῶς ἀκαταρτίστων, τῶν εἰσερχομένων εἰς τὸν οἶκον ἡμῶν καὶ ἐρευνώντων τὰ ἡμέτερα, ἵνα ἀκούσωμεν εἰς τὰς αἰθούσας τῶν Ἀκαδημιῶν καὶ ἀπὸ τῶν στηλῶν ἀκαδημαϊκῶν συγγραμμάτων τοιαῦτα τερατολογήματα. Ἄν ἀπὸ τῆς εἰρημένης φράσεως τοῦ κανόνος τούτου «εὐτόνως μελωδοῦντα» ἐξαγάγωμεν τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ ἀναχωρητὴς Κυριακὸς ἦν ποιητὴς καὶ μελωδός, τότε ὅλοι οἱ ἅγιοι, οἱ ὄσιοι, αἱ γυναῖκες καὶ τὰ βρέφη ἦσαν μελωδοὶ διότι εἰς τὰ στόματα πάντων ἐμβάλλει ὁ ποιητὴς τὰς ὁμοίας ἐκφράσεις. Κατὰ ταῦτα καὶ οἱ μάρτυρες Τρόφιμος, Σαββάτιος καὶ Δορυμέδων (Σεπτεμ. ιθ') ἦσαν μελωδοὶ διότι καὶ αὐτοὶ «μελωδοῦσιν ἐνθέως»<sup>2</sup> καὶ ὁ Ἀρεοπαγίτης Διονύσιος (Ὁκτ. γ') ἦν μελωδὸς ὡς «διηνεκῶς μελωδῶν»<sup>3</sup> καὶ ὁ Ἀθηνῶν Ἱεροθεὸς (Ὁκτ. δ') ἦν τοιοῦτος, «ὡς μελωδῶν πιστῶς»<sup>4</sup> καὶ οἱ μάρτυρες Πρόβος, Τάραχος καὶ Ἀνδρόνικος (Ὁκτ. ιβ') ἦσαν μελωδοὶ «ὡς μελωδοῦντες ἀπαύστως»<sup>5</sup> καὶ οἱ ἐν Ἐφέσῳ ἑπτὰ παῖδες (Ὁκτ. κβ') ἦσαν μελωδοὶ διότι καὶ οὗτοι ὅπως ὁ Κυριακὸς μελωδοῦσιν ἀπαύστως<sup>6</sup> κτλ. κτλ. Ἡ λέξις μελωδεῖν τὴν ὁποίαν κατὰ κόρον μεταχειρίζονται οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ποιηταὶ δὲν σημαίνει εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν χρῆσιν συνθέτειν μελωδίας, ἀλλὰ ψάλλειν, ὑμνεῖν, ὑμνολογεῖν, ἀναβοᾶν, κραυγάζειν, μέλπειν καὶ τὰ ὅσα ἀπαντῶσιν εἰς τὰ ἄσματα τῶν ποιητῶν. Ἐπομένως καὶ ὁ ἀναχωρητὴς Κυριακός, κατὰ τὸν συγγραφέντα βίον αὐτοῦ ὑπὸ Κυρίλλου τοῦ Σκυθοπολίτου, ἦν ἀπλοῦς κανονάρχης μελωδῶν καὶ αὐτός, ἤγουν ψάλλων, ὕμνων, δοξολογῶν ἐν ἀπαύστοις ἀγρυπνίας τὸν Κύριον· ἐκ τοῦ βίου αὐτοῦ<sup>7</sup> ἐξάγεται μόνον ὅτι ἦν αὐστηρὸς ἀσκητὴς καὶ ἐνάρετος, ὅτι κατήγετο ἐκ Κορίνθου, ὅτι χειροτονήθη ἀναγνώστης ὑπὸ τοῦ θείου αὐτοῦ Πέτρου ἐπισκόπου Κορίνθου, ὅτι λάθρα φυγὼν τῆς Κορίνθου κατέλαβε τοὺς ἁγίους τόπους καὶ ἐν τῇ μονῇ τοῦ

<sup>1</sup> Καν. φδὴ δ' τροπάριον α'.

<sup>2</sup> Καν. φδὴ η' τροπ. β'.

<sup>3</sup> Καν. φδὴ η' τροπ. γ'.

<sup>4</sup> Καν. φδὴ η' τροπ. α'.

<sup>5</sup> Καν. φδὴ η' τροπ. α', β'.

<sup>6</sup> Καν. φδὴ η' τροπ. δ'.

<sup>7</sup> Κατὰ τὸν Λαυριωτικὸν Κώδ. Θ 62 φ. 35β.

μεγάλου Εὐθυμίου ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἐν ἡλικίᾳ 18 ἐτῶν, ὅτι ἐκεῖθεν κατέφυγεν εἰς τὴν ἔρημον Ρουβᾶ πρὸς τὸν ἀσκητὴν Γεράσιμον καὶ μετὰ τὴν αὐτοῦ κοίμησιν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν τοῦ Εὐθυμίου μονὴν (ἐν ἡλικίᾳ 27 ἐτῶν), ὅτι ἐκεῖθεν διὰ γενομένας στάσεις κατέφυγεν εἰς τὴν Λαύραν τοῦ Σουκᾶ ἔνθα καὶ ἐχειροτονήθη ἱερεὺς κατὰ τὸ τεσσαρακαστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας καὶ διωρίσθη σκευοφύλαξ καὶ κανονάρχης, ὅτι τὸ ἑβδομηκοστὸν ἄγων ἔτος ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Νατουφᾶ, ἐκεῖθεν εἰς τὴν ἐνδοτέραν ἔρημον τοῦ Ρουβᾶ, μετὰ ταῦτα εἰς τόπον ἄβατον, εἰς Σουσακείμ, ἐκεῖθεν μετὰ ἑπταετῆ διαμονὴν διὰ τὸν ἐνσκήψαντα λοιμὸν ἐπαναστρέφει εἰς τὴν Λαύραν τοῦ Σουκᾶ καὶ πάλιν εἰς Σουσακείμ ζῶν μετὰ θηρίων καὶ τρεφόμενος διὰ λαχάνων καὶ ἀποθανὼν ἐν ἡλικίᾳ 107 ἐτῶν. Περὶ μορφώσεως ἢ παιδείας ἢ χαρίσματος μουσικοῦ ἢ ποιητικοῦ οὔτε μνεῖα οὔτε ὑπαινιγμὸς γίνεται. Ὑπῆρξεν ἅγιος, μέγας ἀσκητής, ἀλλὰ ποιητὴς οὐδαμῶς. Ἄλλος ὅθεν ὁ ποιητὴς Κυριακός, πολλῶ τοῦ Ἀναχωρητοῦ μεταγενέστερος καὶ τοῦ Ρωμανοῦ νεώτερος, οὔτινος καὶ γνωρίζει τὸ εἰς τὸν Ἰούδα αὐτοῦ ποίημα ἐξ οὗ παραλαμβάνει καὶ τὸ μέλος καὶ τὸ μέτρον. Πότε ἀκμάζει; ὅτι καὶ ἂν εἶπω θὰ εἶναι ὑπόθεσις ἄνευ ἐπαρκοῦς στηρίγματος· ἐν μόνον ἀποδέχομαι ὡς βέβαιον ὅτι τυγχάνει μεταγενέστερος τοῦ Ρωμανοῦ, ἀσυγκρίτως αὐτοῦ ὑποδεέστερος, ὡς τὸ περισωθὲν αὐτοῦ εἰς τὸν Λάζαρον ποίημα μαρτυρεῖ ἔχον κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Krumbacher<sup>1</sup> ἐν ταῖς ἀρχαῖς αὐτοῦ οὕτως:

*Κοντάκιον τῷ Σαββάτῳ τοῦ Λαζάρου*

οὗ ἡ ἀκροστιχίς

«Ποίημα Κυριακοῦ»

Ἦχος γ' πρὸς τό: Πάτερ ἐπουράνιε.

Λάζαρον τὸν φίλον σου ἀνέστησας κραυγάζοντα...

*Ὁ Οἶκος*

- α) Πῶς ὑμνήσω ἀκατάληπτε, ἢ πῶς βοήσω ἀναμάρτητε...
- β) Ὅτε φόβῳ παρειστήκεισαν οἱ μαθηταί σου ἀναμάρτητε...
- γ) Ἰδοσαν καὶ κατεπλάγησαν οἱ σὺν τῷ Θωμᾶ ἱκετεύοντες...
- δ) Ἦρχετο πρὸς τὸν οἰκτίρμονα Μαρία ἱκετεύουσα...
- ε) Μέγα θαῦμα ἐφάνέρωσα ἐν τῇ κοιλάδι τῷ προφήτῃ μου...
- ς) Ἄμα ταῦτα ἐπακήκοαν τὰ ἐκ θεοῦ δημιουργήματα...
- ζ) Κλαίουσai καὶ ἱκετεύουσai αἱ περὶ Μάρθαν τὸν οἰκτίρμονα...
- η) Ὑψος οὖν τὸ ἀκατάληπτον ἐνατενίσας ὁ φιλάνθρωπος...
- θ) Ρεῖθρα ὄμβρων δακρυχέουσai σὺν τῷ Κυρίῳ ἐπορεύοντο...
- ι) Ἰδεν τότε ὁ φιλάνθρωπος τὸν συνελθόντα ὄχλον κλαίοντα...
- ια) Ἄνω φωνῇ ἀπεφθέγγετο καὶ τὸ μὲν πνεῦμα ὅπερ δέδωκεν...
- ιβ) Κράξας φωνῇ παντοδύναμος τὸν νεκρωθέντα ἀνεζώωσε...
- ιγ) Ὅτε ταῦτα ἐπακήκοε τῶν ἀπ' αἰώνων ἐμνημόνευσε...
- ιδ) Ὑπόθεν τότε ἐπέβλεψεν καὶ τοῦ ἐν ἄδῃ ἐπακήκοε...

<sup>1</sup> Ἐνθ' ἄνωτ. σ. 726-735. Πρβλ. καὶ ΠΙΤΡΑ, *Anai. Sacra τ. Α'* σ. 284-288.